

MAPPA

Multi Agency Public Protection Arrangements

GOGLEDD CYMRU

Adroddiad Blynyddol
2021 - 2022

Rhagarweiniad

Mae'n bleser gennym gyflwyno Adroddiad Blynyddol MAPPA 2021/22 Bwrdd Rheoli Strategol Trefniadau Amlasiantaethol ar gyfer Amddiffyn y Cyhoedd Gogledd Cymru.

Mae 2022 wedi bod yn flwyddyn o ddatblygiadau a newid i MAPPA. Wrth i ni barhau i ail-afael ar bethau yn dilyn pandemig COVID-19, mae llwyddiant ac effeithiolrwydd MAPPA yn amlwg i'w weld, ac mae hyn yn tystio i ymrwymiad ac ymroddiad pob asiantaeth i sicrhau bod ein cymunedau'n cael eu hamddiffyn rhag niwed.

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r gwaith y mae'r Bwrdd Rheoli Strategol wedi'i wneud i wella effeithiolrwydd MAPPA yn ystod y flwyddyn wrth reoli unigolion sydd wedi'u hasesu fel y rhai sy'n peri risg o niwed difrifol. Hefyd, mae'r adroddiad hwn yn gyfle i ni arddangos lefel ein hatebolrwydd i'r cymunedau lleol yr ydym yn eu gwasanaethu.

Mae amddiffyn y cyhoedd a dioddefwyr trosedd wrth wraidd beth mae Awdurdod Cyfrifol MAPPA (yr Heddlu, y Carchardai a'r Gwasanaeth Prawf) yn ceisio cyflawni. Mae popeth rydym yn ei wneud yn canolbwyntio ar sicrhau diogelwch parhaus ein cymunedau. Cefnogir hyn gan gyfraniad gwerthfawr y Ddyletswydd i Gydweithredu ac asiantaethau eraill. Canran fechan o'r holl droseddau y mae'r pedwar heddlu yng Nghymru yn delio â nhw yw troseddau rhywiol a threisgar. Fodd bynnag, mae'r troseddau hyn yn cael effaith ddinistriol ar y dioddefwyr a'r cymunedau. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi sicrwydd i aelodau'r cyhoedd bod yna ymdrech ymrwymedig ar draws yr holl asiantaethau i gyfathrebu a gweithio ar y cyd i gadw pobl yn saff.

Nid yw byth yn bosib cael gwared yn gyfan gwbl â'r holl risgiau a berir gan droseddwyr difrifol. Fodd bynnag, beth allwch ddisgwyl yw bod pob cam rhesymol wedi'i gymryd i leihau'r risg o niwed difrifol i'r cyhoedd gan droseddwyr hysbys a'n bod yn hyrwyddo adsefydlu. Felly, mae'r adroddiad hwn yn cynnwys nid yn unig gwybodaeth ystadegol am y rhai hynny sydd wedi cael eu rheoli dan MAPPA yn ystod y flwyddyn busnes diwethaf, ond mae hefyd yn cynnwys gwybodaeth am sut mae'r trefniadau hyn yn gweithio'n ymarferol yn lleol.

Yn adroddiad blynyddol 2020/21, soniwyd am ddatblygiadau sylweddol yn dilyn adolygiad annibynnol o ddulliau rheoli unigolion sy'n gysylltiedig â gwrthderfysgaeth. Yn dilyn hynny, mi wnaeth y Gwasanaeth Prawf greu Adran Diogelwch Gwladol arbenigol, ymroddedig a medrus iawn sy'n darparu lefel uwch o reolaeth ac ymyrraeth ar gyfer yr unigolion mwyaf risg uchel, cymhleth ac uchel eu proffil yn y gymuned.

Yn ystod y flwyddyn fusnes diwethaf, mae Cydlynwyr MAPPA yng Nghymru wedi bod yn gysylltiedig ag ail ddylunio Hyfforddiant Cenedlaethol ar gyfer staff y Gwasanaeth Prawf. Mae nifer o newidiadau wedi'u gwneud i ganllawiau MAPPA hefyd sydd wedi arwain at gyflwyniad Fframwaith Polisi Lefel 1 MAPPA, pennod newydd ar Gamdriniaeth Ddomestig a Stelcian a chyflwyniad Categori 4 (Troseddwyr Terfysgol neu Droseddwyr sydd mewn Risg o gyflawni Troseddau Terfysgol). Croesawir y newidiadau hyn ac maent yn brawf o'r ymrwymiad parhaus i sicrhau diogelwch y cyhoedd. Mae'r staff yng Nghymru wedi ymateb ac maent yn parhau i gyfrannu at ymgynghoriadau cenedlaethol ar Ganllawiau MAPPA, er mwyn sicrhau bod yna gynrychiolaeth o Gymru sy'n dylanwadu ar benderfyniadau a newidiadau i bolisiau MAPPA.

Mae cyflawniadau'r Bwrdd Rheoli Strategol yn adlewyrchiad o'r cyfraniadau sylweddol a wnaed gan yr holl asiantaethau sy'n rhan o MAPPA ar draws Gogledd Cymru, a hoffwn ddiolch i'n partneriaid sydd wedi cyfrannu i'r trefniadau hyn dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae ehangder profiad ac arbenigedd aelodau MAPPA yn eithriadol, ac nid oes amheuaeth ynghylch lefel ymrwymiad asiantaethau i gyflawni'r safonau uchaf. Hyderwn hefyd bod yr adroddiad hwn yn dangos ymrwymiad a phroffesiynoldeb ein staff sy'n gwneud gwaith heriol a chymhleth sydd yn anaml iawn yn dod i sylw'r cyhoedd. Mae eu hymrwymiad yn hanfodol i sicrhau bod ein cymunedau yn aros yn ddiogel.

Wrth gyflwyno'r adroddiad hwn i chi, gobeithiwn ei fod yn darparu mewnwelediad gwerthfawr i'n gwaith a'i fod yn tawelu eich meddwl mai amddiffyn y cyhoedd ac anghenion dioddefwyr yw ein prif flaenoriaethau o hyd.

Nicola Davies
Cyfarwyddwr Rhanbarthol Cymru
Y Gwasanaeth Prawf

Beth yw MAPPA?

Cefndir MAPPA

Cyfres o drefniadau yw MAPPA (Trefniadau Amlasiantaethol ar gyfer Amddiffyn y Cyhoedd) i reoli'r risg a gyflwynir gan y troseddwr rhyw, treisgar a therfysgol gwaethaf (troseddwr cymwys am MAPPA) o dan ddarpariaethau adrannau 325 i 327B Deddf Cyfiawnder Troseddol 2003.

Daw'r trefniadau â gwasanaethau'r Heddlu, y Gwasanaeth Prawf a'r Gwasanaeth Carchardai ym mhob un o'r 42 Ardal yng Nghymru a Lloegr at ei gilydd ac fe'i elwir yn Awdurdod Cyfrifol MAPPA.

Mae gan nifer o asiantaethau eraill Ddyletswydd i Gydweithredu (DTC) â'r Awdurdod Cyfrifol. Mae'r rhain yn cynnwys Gwasanaethau Cymdeithasol, Gwasanaethau Iechyd, Timau Troseddwr Ifanc, Yr Adran Gwaith a Phensiynau a'r Awdurdodau Addysg a Thai Lleol.

Mae'r Byrddau Rheoli Strategol (SMB) Lleol sy'n cynnwys uwch gynrychiolwyr o bob un o'r Awdurdodau Cyfrifol ac asiantaethau DTC yn gyfrifol am gyflwyno MAPPA yn eu hardaloedd. Mae'n ofynnol hefyd i'r Awdurdod Cyfrifol benodi dau Gynghorydd Lleyg i eistedd ar Fwrdd Rheoli Strategol pob ardal MAPPA.

Mae Cynghorwyr Lleyg yn aelodau o'r cyhoedd sydd heb unrhyw gysylltiad â'r gwaith o reoli troseddwr MAPPA, a benodir gan y Gweinidog. Maent yn gweithredu fel arsyllwyr annibynnol ond gwybodus, a gallant ofyn cwestiynau na fyddai staff proffesiynol sy'n gweithio yn y maes efallai'n meddwl eu gofyn. Maent hefyd yn cyfrannu eu dealltwriaeth a'u persbectif ar y gymuned leol (lle mae'n rhaid iddynt fod yn byw a bod â chysylltiadau cryf) i'r Bwrdd Rheoli Strategol.

Sut mae MAPPA yn gweithio?

Mae troseddwr cymwys am MAPPA yn cael eu hadnabod ac mae gwybodaeth amdanynt yn cael ei rhannu rhwng asiantaethau fel sail i asesiadau risg a chynlluniau rheoli risg y bobl sy'n eu rheoli neu eu goruchwyllo.

Dyna cyn belled ag y mae MAPPA yn mynd yn y rhan fwyaf o achosion. Ond, mewn rhai achosion, mae angen

mwy o reolaeth amlasiantaethol strwythuredig. Yn yr achosion hyn cynhelir cyfarfodydd MAPPA rheolaidd lle daw ymarferwyr o'r asiantaethau perthnasol ynghyd.

Mae tri chategori o droseddwr cymwys am MAPPA:

- **Categori 1** – troseddwr sy'n destun gofynion hysbysu troseddwr rhyw
- **Categori 2** – troseddwr treisgar yn bennaf sydd wedi eu dedfrydu i 12 mis neu fwy yn y carchar neu i orchymyn ysbyty; a
- **Categori 3** – troseddwr nad ydynt yn gymwys o dan Categori 1 na 2 ond sy'n peri risg o niwed difrifol ar y pryd.

Cafodd pedwerydd categori ar gyfer troseddwr terfysgol neu droseddwr sydd mewn risg o gyflawni troseddau terfysgol ei gyflwyno yn sgil Deddf yr Heddlu, Troseddu, Dedfrydu a'r Llysoedd 2022 ar ôl y cyfnod a gwmpesir yn yr adroddiad hwn.

Mae tair lefel o reolaeth i sicrhau bod adnoddau'n cael eu targedu lle mae fwyaf eu hangen; fel arfer yn ymwneud â risg uwch o niwed difrifol.

- **Lefel 1** yw ble mae'r asiantaeth arweiniol yn rheoli'r troseddwr ac yn rhannu gwybodaeth ac yn cael cefnogaeth gan asiantaethau eraill yn ôl yr angen, ond heb unrhyw gyfarfodydd MAPPA ffurfiol;
- **Lefel 2** yw lle mae angen cynnal cyfarfodydd MAPPA ffurfiol i reoli'r troseddwr;
- **Lefel 3** yw lle mae'r cynlluniau rheoli risg yn gofyn am bresenoldeb ac ymrwymiad adnoddau ar lefel uwch yng nghyfarfodydd MAPPA.

Cefnogir MAPPA gan ViSOR. System Technoleg Gwybodaeth genedlaethol yw hon i helpu i reoli troseddwr sy'n peri risg ddifrifol o achosi niwed i'r cyhoedd. Mae defnyddio ViSOR yn ei gwneud yn haws rhannu gwybodaeth rhwng sefydliadau a throsglwyddo gwybodaeth allweddol yn ddiogel pan fydd troseddwr risg uchel yn symud, gan wella unrhyw fesurau amddiffyn y cyhoedd. Mae ViSOR yn golygu bod staff yr Heddlu, y Gwasanaeth Prawf a'r Gwasanaeth Carchardai yn gallu gweithio ar yr un system TG am y

tro cyntaf, gan wella ansawdd ac amseroldeb asesiadau risg ac ymyriadau i atal troseddu.

MAPPA a Therfysgaeth

Mi wnaeth y llywodraeth gyhoeddi Adolygiad Annibynnol o'r MAPPA a ddefnyddir i Oruchwylio Troseddwy'r Terfysgol a Throseddwy'r sydd mewn Risg o Gyflawni Troseddau Terfysgol ar yr 2il o Fedi 2022 a chyhoeddodd ymateb iddo ar y 9fed o Ragfyr. Mae'r ddwy ddogfen ar gael yn <https://www.gov.uk/government/publications/multi-agency-public-protection-arrangements-review>. Mi wnaeth yr adroddiad gyflwyno nifer o argymhellion, ac mae nifer ohonynt wedi'u gweithredu drwy Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Dedfrydu 2021 a Deddf yr Heddlu, Troseddu, Dedfrydu a'r Llysoedd 2022. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol hefyd wedi ail-edrych ar y

Canllawiau MAPPA statudol ar gyfer troseddwy'r terfysgol.

Mae'r Gwasanaeth Prawf, drwy ei Adran Diogelwch Gwladol, wedi sefydlu gweithlu arbenigol, ymroddedig a medrus iawn sy'n darparu lefel uwch o reolaeth ac ymyrraeth ar gyfer y troseddwy'r mwyaf risg uchel, cymhleth ac uchel eu proffil yn y gymuned. Mae hyn yn cynnwys rheoli troseddwy'r sy'n gysylltiedig â therfysgaeth a throseddwy'r sy'n peri risg o derfysgaeth. Mae'r NSD a Phlisma Gwrthderfysgaeth yn gweithio'n agos â Byrddau Rheoli Strategol lleol i sicrhau bod achosion o derfysgaeth yn cael eu rheoli'n gadarn.

Cyhoeddir pob adroddiad MAPPA o Gymru a Lloegr ar-lein yn: www.gov.uk

Ystadegau MAPPA

Troseddwy'r cymwys am MAPPA ar 31 Mawrth 2022				
	Categori 1: Troseddwy'r rhyw cofrestredig	Categori 2: Troseddwy'r treisgar	Categori 3: Troseddwy'r peryglus eraill	Cyfanswm
Lefel 1	1009	201	-	1210
Lefel 2	10	17	5	32
Lefel 3	0	0	2	2
Cyfanswm	1019	218	7	1244

Troseddwy'r cymwys am MAPPA yn Lefel 2 a 3 yn ôl categori (cyfanswm blynyddol)				
	Categori 1: Troseddwy'r rhyw cofrestredig	Categori 2: Troseddwy'r treisgar	Categori 3: Troseddwy'r peryglus eraill	Cyfanswm
Lefel 2	18	21	17	56
Lefel 3	0	0	2	2
Cyfanswm	18	21	19	58

Troseddwy'r rhyw cofrestredig (RSO) a gafodd rybudd neu euogfarn am dorri gofynion hysbysu	27
--	----

Troseddwy'r RSO lle penderfynwyd diddymu eu gofyniad hysbysu gydol oes yn dilyn gwneud cais	4
---	---

Gorchmynion cyfyngu ar gyfer troseddwy'r Categori 1

Gorchmynion Atal Niwed Rhywiol (SHPO), Gorchmynion SHPO gyda chyfyngiad ar fynd dramor a Gorchmynion Hysbysu (NO) a osodwyd gan y llysoedd	
SHPO	75
SHPO gyda chyfyngiad ar fynd dramor	0
NO	0

Nifer y bobl a ddaeth yn destun gofynion hysbysu yn dilyn torri Gorchmyn Risg Rhywiol (SRO)	2
---	---

Troseddwy'r Lefel 2 a 3 wedi eu dychwelyd i'r carchar

	Categori 1: Troseddwy'r rhyw cofrestredig	Categori 2: Troseddwy'r treisgar	Categori 3: Troseddwy'r peryglus eraill	Cyfanswm
Torri Amodau Trwydded				
Lefel 2	9	13	8	30
Lefel 3	0	0	1	1
Cyfanswm	9	13	9	31
Torri Gorchymyn Atal Troseddau Rhyw (SOPO)				
Lefel 2	4	-	-	4
Lefel 3	0	-	-	0
Cyfanswm	4	-	-	4

Cyfanswm Troseddwy'r Rhyw Cofrestredig am bob 100,000 o bobl	165
---	-----

Mae'r ffigur hwn wedi'i gyfrifo gan ddefnyddio amcangyfrifon poblogaeth cyfrifiad 21 Mawrth 2021, a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar 28 Mehefin 2022, ac eithrio'r rhai hynny sydd dan ddeg oed. Yn y gorffennol, rydym wedi seilio'r ffigur hwn ar amcangyfrif o'r boblogaeth canol y flwyddyn (30 Mehefin). Fel y cyfryw, gallai'r ffigur cyfredol fod yn wahanol i'r ffigur cyfatebol sy'n seiliedig ar amcangyfrif o'r boblogaeth breswyl canol 2021, a fydd yn cael ei gyhoeddi gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn hwyrach eleni.

Sylwebaeth esboniadol ar y tablau ystadegol

Cefndir MAPPA

Mae cyfanswm y troseddwr cymwys am MAPPA, yn ôl categori, yn adlewyrchu'r darlun fel yr oedd ar 31 Mawrth 2022 (h.y. ciplun ydyw). Mae gweddill y data'n ymwneud â'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2021 a 31 Mawrth 2022.

(a) Troseddwr cymwys am MAPPA – mae yna nifer o droseddwr a ddiffinnir o dan y gyfraith fel rhai sy'n gymwys am reolaeth MAPPA, oherwydd eu bod wedi cyflawni troseddau rhyw a threisgar penodol neu oherwydd eu bod ar y pryd yn peri risg o niwed difrifol, er bod y rhan fwyaf yn cael eu rheoli o dan drefniadau Lefel 1 heb gyfarfodydd MAPPA ffurfiol. Mae'r ffigurau hyn yn cynnwys dim ond y troseddwr cymwys am MAPPA sy'n byw yn y gymuned. Nid ydynt yn cynnwys rhai sydd yn y carchar neu dan glo o dan y Ddeddf Iechyd Meddwl.

(b) Troseddwr sy'n destun Gofynion Hysbysu Troseddwr Rhyw – sef y rhai sydd angen hysbysu'r heddlu ynghylch eu henw, cyfeiriad a manylion personol eraill a rhoi gwybod am unrhyw newidiadau sy'n digwydd wedyn (sef y "gofyniad hysbysu"). Mae'r troseddwr hyn yn cael eu hasesu a'u rheoli gan yr heddlu. Mae'n bosib eu bod hefyd yn cael eu rheoli gan y gwasanaeth prawf neu'r gwasanaethau iechyd os ydynt yn destun trwydded neu orchymyn ysbyty. Mae methu â chydymffurfio â'r gofyniad hysbysu'n drosedd a gall arwain at uchafswm cosb o 5 mlynedd yn y carchar.

(c) Troseddwr Treisgar – mae'r categori hwn yn cynnwys troseddwr treisgar a therfysgol a ddedfrydwyd i garchar neu i'w cadw dan glo am 12 mis neu fwy, neu i'w cadw o dan orchymyn ysbyty. Mae hefyd yn cynnwys nifer fach o droseddwr rhyw nad ydynt yn destun gofynion hysbysu. Mae'r troseddwr hyn yn cael eu hasesu a'u rheoli gan y Gwasanaeth Prawf, y Tîm Troseddwr Ifanc neu gan Wasanaethau Iechyd Meddwl.

(ch) Troseddwr Peryglus Eraill – troseddwr nad ydynt yn gymwys o dan y ddau gategori cymwys am MAPPA arall, ond sy'n peri risg o niwed difrifol ar y pryd

sydd angen ei reoli drwy gyfarfodydd MAPPA. Mae'r troseddwr hyn yn cael eu hasesu a'u rheoli gan ba un bynnag asiantaeth sydd â'r prif gyfrifoldeb drostynt.

(d) Torri Trwydded – bydd troseddwr sy'n cael eu rhyddhau i'r gymuned ar ôl cyfnod yn y carchar yn cael eu rhoi ar drwydded gydag amodau (o dan oruchwyliaeth y gwasanaeth prawf). Os na fydd y troseddwr yn cydymffurfio â'r amodau hyn, bydd y Gwasanaeth Prawf yn cymryd camau tor-amod a gallai'r troseddwr gael ei alw'n ôl i'r carchar.

(dd) Gorchymyn Atal Niwed Rhywiol (SHPO) (gan gynnwys unrhyw gyfyngiad ychwanegol ar fynd dramor) - mae Gorchymynion Atal Niwed Rhywiol (SHPO) a Gorchymynion SHPO interim wedi cymryd lle'r hen Orchymynion Atal Troseddau Rhywiol. Eu pwrpas yw amddiffyn y cyhoedd rhag troseddwr a gafwyd yn euog o drosedd rhywiol neu dreisgar, ac sy'n peri risg o niwed rhywiol i'r cyhoedd, drwy osod cyfyngiadau a/neu gofynion ar eu hymddygiad. Maent yn gofyn bod y troseddwr yn rhoi eu manylion i'r heddlu (yn unol â Rhan 2 Deddf 2003) drwy gydol cyfnod y gorchymyn.

Rhaid i'r llys fod yn fodlon, ar ôl pwyso a mesur, bod angen y gorchymyn i amddiffyn y cyhoedd (neu unrhyw aelodau penodol o'r cyhoedd) yn y DU, neu blant neu oedolion bregus (neu unrhyw blant neu oedolion bregus penodol) dramor, rhag niwed rhywiol gan y troseddwr. Yn achos gorchymyn a wneir ar gais annibynnol gan Brif Gwnstabl, Yr Asiantaeth Troseddu Cenedlaethol (NCA), Yr Heddlu Trafnidiaeth Prydeinig (BTP) neu Heddlu'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MODP), rhaid i'r Prif Gwnstabl/NCA/BTP/MODP allu dangos bod y troseddwr wedi ymddwyn yn y fath fodd ers ei gael yn euog fel bod angen gwneud y gorchymyn.

Y cyfnod lleiaf ar gyfer gorchymyn llawn yw pum mlynedd. Yr isafswm oed yw 10, sef oed cyfrifoldeb troseddol, ond pan fydd y diffynnydd o dan 18 oed, dylid ond ystyried cais am orchymyn mewn amgylchiadau eithriadol.

(e) Gorchymyn Hysbysu – mae'n rhaid i unigolion a gafwyd yn euog o gyflawni troseddau rhywiol cymwys dramor gofrestru â'r heddlu er mwyn amddiffyn y

cyhoedd yn y DU rhag y risg a gyflwynir ganddynt. Gall yr heddlu yng Nghymru a Lloegr gyflwyno gorchymyn hysbysu i droseddwr sydd eisoes yn y DU neu sy'n bwriadu dod i'r DU, a rhaid iddo/i hysbysu'r heddlu am ei fanylion o fewn tridiau i'w gael. Mae gan droseddwr hawl i apelio yn erbyn hysbysiad.

(f) Gorchymyn Risg Rhywiol (gan gynnwys unrhyw gyfyngiad ychwanegol ar fynd dramor) - mae'r Gorchymyn Risg Rhywiol (SRO) wedi disodli'r Gorchymyn Risg o Niwed Rhywiol (RoSHO) a gallai gael ei wneud ar gyfer unigolyn sydd heb ei gael yn euog o drosedd rywiol neu dreisgar (nac unrhyw drosedd arall) ond sy'n peri risg o niwed rhywiol.

Gellir gwneud y SRO mewn llys ynadon ar gais yr heddlu, NCA, BTP neu MODP pan fydd unigolyn wedi cyflawni gweithred o natur rywiol ac y mae'r llys yn fodlon bod yr unigolyn yn peri risg o niwed i'r cyhoedd yn y DU neu i blant neu oedolion bregus dramor.

Gall SRO wahardd yr unigolyn rhag gwneud rhywbeth a ddisgrifir yn y gorchymyn, gan gynnwys mynd dramor, neu gall osod gofynion ar ei ymddygiad. Rhaid i unrhyw waharddiad a/neu rwymedigaeth fod yn angenrheidiol i amddiffyn y cyhoedd yn y DU rhag niwed rhywiol, neu yng nghyswllt mynd dramor, amddiffyn plant neu oedolion bregus rhag niwed rhywiol.

Mae'n ofynnol i unigolyn gyda SRO hysbysu'r heddlu ynghylch ei enw a'i gyfeiriad cartref o fewn tridiau i orchymyn gael ei wneud a hefyd rhoi gwybod am unrhyw newidiadau i'r wybodaeth hon o fewn tridiau.

Gall SRO bara am ddwy flynedd o leiaf ond heb unrhyw uchafswm, ac eithrio unrhyw gyfyngiadau ar fynd dramor sy'n gallu, lle mae'n berthnasol, bara am bum mlynedd ar y mwyaf (ond gall gael ei adnewyddu).

Mae'r safon droseddol o brawf yn parhau i fod yn berthnasol. Gall yr unigolyn sy'n destun y gorchymyn apelio yn ei erbyn a gall yr heddlu neu'r unigolyn dan sylw wneud cais i amrywio, adnewyddu neu ddiddymu'r gorchymyn.

Mae torri SRO yn drosedd, ac o wneud hyn gellir anfon unigolyn i'r carchar am hyd at bum mlynedd. Pan fydd unigolyn yn torri ei SRO, bydd yn dod yn destun gofynion hysbysu llawn.

Erbyn hyn mae manylion unigolyn gyda SRO yn cael eu cofnodi ar VISOR fel Person Peryglus Posib (PDP).

(ff) Diddymu gofynion hysbysu gydol oes drwy wneud cais - mae her gyfreithiol yn 2010 ac ymateb deddfwriaethol o ganlyniad yn golygu bod trefniadau bellach mewn lle sy'n caniatáu i unigolion cymwys wneud cais am adolygiad o'u gofynion hysbysu. Ni fydd unigolion yn cael eu tynnu oddi ar y gofrestr yn awtomatig. Gall troseddwr cymwys gyflwyno cais i'r heddlu i adolygu eu gofynion hysbysu penagored. Bydd yr heddlu yn adolygu'r cais ac yn penderfynu a ddylid dileu'r gofynion hysbysu ai peidio. Uwcharolygydd fydd yn gwneud y penderfyniad hwn. Bydd y rhai sy'n parhau i beri risg sylweddol yn aros ar y gofrestr trwy gydol eu hoes, os bydd angen.

Bydd unigolion gyda gofynion hysbysu penagored ond yn dod yn gymwys i ofyn am adolygiad ar ôl bod yn destun gofynion hysbysu penagored am o leiaf 15 mlynedd yn achos oedolion, ac 8 mlynedd yn achos troseddwr ifanc. Daeth hyn i rym ar 1 Medi 2012 ar gyfer troseddwr sy'n oedolion.

Tudalen leol

Llwybr Troseddwy'r ag Anhwylder Personoliaeth yng Nghymru

Mae'r Llwybr Troseddwy'r ag Anhwylder Personoliaeth yng Nghymru (OPDP) yn rhan o wasanaeth a gomisiynwyd ar y cyd rhwng y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a'r System Gyfiawnder Troseddol ac mae ganddo bedwar prif amcan:

- Gwella iechyd a llesiant seicolegol yr unigolyn sydd ar brawf.
- Helpu i leihau'r risg o aildroseddu.
- Cynyddu hyder a gallu gweithleoedd.
- Hyrwyddo gwaith yr OPDP.

Mae tîm OPDP yng Ngogledd Cymru yn cynnwys seicolegwyr (GIG) a Swyddogion Prawf anhwylder personoliaeth (HMPPS) ac maent yn gweithio ar y cyd â'r Ymarferydd Prawf ac/neu'r unigolyn sydd ar Brawf gan ddefnyddio dulliau sy'n adnabod trawma i ddarparu fformweiddiadau seicolegol sy'n helpu i siapio'r broses oruchwylio. Gan ddefnyddio adnodd sgrinio penodol sy'n adnabod anawsterau personoliaeth ond sydd ddim yn cynnig diagnosis, caiff unigolion sydd ar Brawf sy'n arddangos risg uchel neu risg uchel iawn o gyflawni niwed eu 'sgrinio' gan OPDP er mwyn iddynt allu cael mynediad at gefnogaeth ychwanegol/cefnogaeth OPDP ochr yn ochr â chefnogaeth gan eu Hymarferwyr Prawf.

O fewn proses MAPPA, mae OPDP yng Nghymru yn mynychu cyfarfodydd Lefel 3 fel rhan o'r trefniadau amlasiantaethol ac mae gan OPDP berthynas waith agos gyda'i gydweithwyr. Mae pob achos MAPPA yn cael ei sgrinio ac os yw'n gymwys, caiff ei drafod ymhellach gan arwain at lunio fformweiddiad seicolegol sy'n awgrymu ffyrdd mwy effeithiol o ymgysylltu ag unigolion sy'n arddangos anghenion cymhleth. Yn aml iawn fe awgrymir bod yr unigolyn yn cael ei gyfeirio at wasanaethau eraill, a bydd staff OPDP wrth law i helpu i wneud cysylltiadau â'r gwasanaethau hynny pan fo angen.

Caiff hyfforddiant anhwylder personoliaeth arbenigol, ar ffurf y Fframwaith Gwybodaeth a

Dealltwriaeth cenedlaethol, ei gynnig i Ymarferwyr Prawf i helpu gyda'r broses o oruchwylio unigolion, a hefyd bydd staff OPDP yn cynnig cynnal adolygiadau achos rheolaidd i sicrhau bod y fformweiddiadau yn parhau i fod yn ddynamig. Er nad yw'r fformweiddiadau yn asesiad risg, maent yn dylanwadu ar y broses rheoli risg a gallant helpu i sicrhau bod y staff sy'n rhan o MAPPA yn defnyddio'r 'dull gweithredu gorau' Mae OPDP yng Nghymru hefyd yn ymateb i achosion a reolir gan

MAPPA gan, pan fo hynny'n briodol, wneud gwaith seicolegol gyda'r unigolion ac, yn y dyfodol, bydd yn parhau i adeiladu ar berthnasau sydd eisoes yn bodoli.

Gayle Gilder
Y Gwasanaeth Prawf

Cyswllt Dioddefwyr

Mae sicrhau cyswllt da rhwng Swyddogion Cyswllt Dioddefwyr (VLO) a Chydlynwyr a Gweinyddwyr MAPPA yn hanfodol. Mae yna set statudol o drefniadau sy'n golygu bod angen i asiantaethau cyfiawnder troseddol lleol a chyrrff eraill gydweithio i asesu risg a rheoli unigolion sy'n destun MAPPA. Mae sicrhau ymgysylltiad effeithiol â dioddefwyr yn hanfodol i hysbysu penderfyniadau MAPPA. Mae sicrhau diogelwch dioddefwyr, atal dioddefwyr rhag dioddef trosedd eto ac osgoi creu dioddefwyr newydd yn hanfodol i rôl amddiffyn y cyhoedd asiantaethau MAPPA.

Pan fydd unigolyn yn destun goruchwyliaeth MAPPA ar Lefel 1, 2 neu 3, a phan fo'r dioddefwr wedi ymgysylltu â'r Cynllun Cyswllt Dioddefwyr, mae'n hanfodol bod VLOs yn cynrychioli'r dioddefwr yn fforwm MAPPA. Fel aelod craidd o'r panel yng nghyfarfodydd MAPPA rydym yn gallu darparu gwybodaeth gyfredol ynghylch unrhyw risgiau posibl sy'n bodoli i'r dioddefwr neu unrhyw ddioddefwyr posibl newydd a ellid tynnu sylw atynt yn y cyfarfodydd. Gellid hefyd adolygu ac ail-edrych ar achosion y Cynllun Cyswllt Dioddefwyr

sydd wedi'u cau os deir i'r amlwg y gallai fod yna risg posibl i ddiodeffwr.

Fel Swyddog Cyswllt Dioddefwyr, rwy'n gweithio ochr yn ochr ag aelodau craidd eraill o'r panel o Gyfiawnder Ieuenctid, awdurdodau addysg lleol, gwasanaethau cymdeithasol, iechyd meddwl a'r heddlu i enwi dim ond rhai, i ddarparu'r cynlluniau rheoli risg perthnasol rydym wedi'u rhoi mewn lle ar ran y diodeffwyr yr ydym yn eu cynrychioli - ac mae'r rhain yn cynnwys amodau trwydded ac ardaloedd gwaharddedig. Rwy'n angerddol dros y gwaith rydym yn ei wneud ac mae gallu bod yn llais i'r diodeffwyr yn y cyfarfodydd hyn yn hanfodol. Mae'n ffrainc bod pob diodeffwr rydym yn gweithio gydag o/hi yn ymddiried yn ein gwasanaeth i helpu i reoli eu hofnau a'u pryderon. Hefyd, rydym yn gallu cyfeirio a darparu gwybodaeth am asiantaethau yn y gymuned a allai gynnig unrhyw gefnogaeth ychwanegol y mae nhw neu eu teuluoedd ei hangen.

Suzanne Wake
Swyddog Cyswllt Dioddefwyr

Diogelu Iechyd

Mae Tîm Diogelu ac Amddiffyn y Cyhoedd Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BCUHB), gyda chefnogaeth ein cydweithwyr Seiciatreg Fforensig Iechyd Meddwl a chlinigol yn bartner allweddol ym mhroses MAPPA. Mae ymgysylltiad parhaus Tîm Diogelu ac Amddiffyn y Cyhoedd BCUHB a'n cydweithwyr Iechyd Meddwl yn darparu arbenigedd a gwybodaeth GIG i broses MAPPA sy'n hanfodol i adnabod, asesu, rheoli a monitro risg ar draws amrywiaeth eang o sefyllfaoedd.

Mae BCUHB a'r Adran Gyfiawnder yn rhannu dyletswydd tuag at drefniadau amddiffyn y cyhoedd i ddiogelu'r cyhoedd a'r staff. Mae'r Tîm Diogelu ac Amddiffyn y Cyhoedd, fel rhan o broses MAPPA yn hyrwyddo'r ethos hwn drwy amrywiaeth o ymyriadau gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i;

- Gynnig gwasanaeth cyfeirio i unigolion sy'n destun MAPPA a diodeffwyr drwy grŵp diogelwch yn y gweithle.
- Darparu arbenigedd clinigol, dealltwriaeth proffesiynol ac ymgysylltiad strategol gan

bobl broffesiynol iechyd meddwl a chydweithwyr ac ymgysylltu'n rhagweithiol â hyn.

- Annog cynnwys opsiynau iechyd o fewn y cynllun rheoli risg MAPPA, drwy rannu gwybodaeth am sut allai'r rhain gyfrannu at ymddygiad troseddwr.
- Cynyddu proffil MAPPA o fewn y Bwrdd Iechyd drwy Fforymau Diogelu a chynnig hyfforddiant i sicrhau ymgysylltiad ehangach gan y gwasanaeth iechyd a bod gwersi'n cael eu rhannu.
- Bod yn rhan o'r broses archwilio ac adolygu yn fewnol ond hefyd gyda Bwrdd Strategol MAPPA.

Mae'r Tîm Diogelu ac Amddiffyn y Cyhoedd yn cydnabod bod fframwaith MAPPA, drwy fuddsoddiadau a datblygiad gweithio amlasiantaeth, yn darparu gwell cefnogaeth a chanlyniadau i unigolion os ydynt ar hyn o bryd yn defnyddio gwasanaethau iechyd neu ddim. Mae BCUHB wedi ymrwmo i barhau i ymgysylltu ag amrywiaeth eang o weithgareddau a chyfarfodydd MAPPA ar draws Gogledd Cymru.

Michelle Denwood
Cyfarwyddwr Diogelu ac Amddiffyn y
Cyhoedd
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Cyhoeddir pob adroddiad MAPPA o Gymru a Lloegr ar-lein yn:

www.gov.uk

<p>PGC Chris Allsop Prif Gwnstabl Cynorthwyol Heddlu Gogledd Cymru Pencadlys yr Heddlu Glan-y-Don Bae Colwyn LL29 8AW</p>	<p>Andy Jones Pennaeth Uned Gyflawni Gwasanaethau Prawf Gogledd Cymru Y Gwasanaeth Prawf Ffordd Conwy Bae Colwyn LL29 7AA</p>	<p>Lowri A. Owen Cydlynnydd MAPPA Uned Amddiffyn y Cyhoedd Uned Cefnogaeth Wyddonol Llanelwy Llanelwy LL17 0HW</p>
---	---	--

